

NOTAT

24-04-2026

EMN-2024-00153

1853510

Ann Højer Hoffmann

Fælles handlinger udpeget i 2025

I den fællesregionale strategi for [Grønne Hospitaler](#) indgår en regional model for udbredelse af klimaløsninger (RUL-modellen). Modellen indebærer, at regionerne årligt tager stilling til udbredelse af konkrete handlinger, som har været afprøvet i en eller flere regioner. Dette skal sikre et fast rul for udbredelse af handlinger med dokumenteret effekt på tværs af regioner og hospitaler. I efteråret 2024 blev de første 13 fælles handlinger udpeget.

Yderligere fire fælles handlinger blev udpeget i efteråret 2025, hvilke alle regioner nu arbejder videre med at implementere. Det er op til de enkelte regioner at beslutte, hvordan de enkelte handlinger bliver implementeret på hospitalerne i overensstemmelse med egne organisationer. Det varierer på tværs af handlingerne, hvad de kræver af modning og ressourcer at implementere.

- Reducér overforbrug af engangshandsker
- Udfasning af urin-stix
- Reducér engangstekstiler på operationsafdelinger, herunder "Brug flergangsvarmejakker", "Brug flergangsoperationstæpper", "Drop OP-huen til patienter" og "Operer patienten i eget tøj"
- Nedbring propofol-spild.

De fire fælles handlinger er kort beskrevet neden for, hvor der også er link til mere information.

Reducér overforbrug af engangshandsker

Sundhedsvæsnet bruger enorme mængder af usterile, medicinske engangshandsker. Samtidig viser både internationale studier og regionale observationer, at vi kan reducere det samlede forbrug af handsker med en tredjedel, hvis vi udelukkende benytter handsker, når de infektionshygiejniske og arbejdsmiljømæssige retningslinjer foreskriver det. Det kan spare store mængder affald og flere hundrede ton CO₂ uden at gå på kompromis med hygiejnen.

Udover at arbejde med adfærden omkring brug af handsker blandt personalet, er der også potentiale i at arbejde med pakningerne af handskerne, samt at afsøge potentialet i de flergangsalternativer, der er udviklet.

Læs mere om handlingen via dette [link](#).

Udfasning af urin-stix

Overdreven brug af antibiotika øger risikoen for udvikling af resistens, en alvorlig trussel mod folkesundheden. Ved at udfase urin-stix til diagnosticering af urinvejsinfektioner reduceres risikoen for unødvendig antibiotikabehandling, da testen ofte fører til fejldiagnoser. Dette sikrer, at antibiotika kun anvendes, når det er nødvendigt, og bidrager til et mere ansvarligt forbrug af medicinen. Der er således tale om en fysisk udfasning af urin-stix. Det mindre forbrug af urin-stix og antibiotika har samtidig et lavere klimaaftryk.

Læs mere om handlingen, som er inspireret af Vælg Kloget, via dette [link](#).

Reducér engangstekstiler på operationsafdelinger

Operationsområdet producerer omkring 50-70 procent af den samlede mængde affald fra hospitalerne. En markant andel af forbruget på operationsområdet er engangsudstyr, herunder engangstekstiler, som ofte har et højt klimaaftryk sammenlignet med flergangsudstyr. Regionerne har med denne handling fokus på at reducere fire typer af engangstekstiler.

Brug flergangsvarmejakker

Syntetiske engangsvarmejakker, som indeholder meget plastik, bliver brugt i stort antal på mange hospitalsafdelinger. Efter at være blevet brugt én gang bliver de til restaffald, fordi de ikke kan genanvendes.

Der er nu udviklet et flergangsalternativ, der kan benyttes på operationsstuer, hvor der foretages risikokirurgi. Flergangsvarmejakken har en høj slidstyrke og et cirkulært design. Desuden kan den bruges på resten af hospitalet. Ved at reducere brugen af engangsvarmejakker reduceres både mængden af affald og CO₂-udledninger. Flergangsvarmejakken reducerer CO₂-udledningerne med ca. 70 procent sammenlignet med engangsjakken.

Flergangsjakken bidrager også til et bedre arbejdsmiljø på operationsstuen, da den har en bedre varmeisolerende effekt end engangsjakken. Vær dog opmærksom på, at der findes forskellige flergangsvarmejakker.

For mere information kan sekretariatet kontaktes.

Brug flergangsoperationstæpper

De syntetiske engangstæpper, der indeholder meget plastik, bliver brugt i stort antal på mange hospitalsafdelinger. Efter hver patient bliver engangstæpperne til restaffald. Ved i stedet at overgå til flergangsalternativer kan afdelingerne spare både affald og CO₂-udledninger.

Der eksisterer bl.a. et multitæppe, som er OEKO-TEX-mærket og har en høj slidstyrke. Det er godkendt til brug i hele sundhedsvæsenet – også operationsstuen. Generelt oplever patienterne, at multitæpperne er mere behagelige mod huden og mindre kliniske. Som alternativ til multitæppet kan man anvende en flergangspatientdyne, som er godkendt til brug på operationsstuer. For mere information kan sekretariatet kontaktes.

Drop OP-huen til patienter

Operationshuer (OP-huer) er et engangsprodukt af plast. Mange patienter får en OP-hue på, når de skal opereres, ud fra et af hensyn til hygiejne. Men de nationalinfektionshygiejniske retningslinjer tilsiger ikke, at patienter skal have OP-hue på under operationer. Derfor kan man i de fleste tilfælde droppe huen til patienten og spare både CO₂ og penge. Er der behov for en OP-hue ud fra et hensyn til at bevare patientens kropstemperatur, eksisterer der flergangsalternativer, f.eks. svøb.

Læs mere om handlingen via dette [link](#).

Operer patienten i eget tøj ved lav-risiko-kirurgi

På mange operationsafdelinger får patienter hospitalets patienttøj på inden en operation. Det er dog ikke altid nødvendigt ved de indgreb, der ikke kategoriseres som "risikokirurgi". Der er f.eks. mange indgreb, som udføres på dagkirurgiske afdelinger. Her kan patienten komme i eget tøj til de operationstyper, hvor det er muligt – eller kun skifte noget af sit tøj. Samtidig undgår patienten at miste kropsvarme inden operationen, og der fjernes en arbejdsopgave med at hente og fylde op med rent tøj. På den måde kan afdelingen reducere mængden af vasketøj eller forbruget af engangstøj. Det gavner både klima, økonomi og arbejdsmiljø.

Læs mere om handlingen via dette [link](#).

Nedbring propofol-spild

Propofol anvendes dagligt til at fremkalde og vedligeholde generel anæstesi på hospitalerne. Men en betydelig andel går til spilde – både selve lægemidlet og det tilhørende plastikaffald. Der findes flere effektive metoder til at effektivisere brugen af propofol og dermed mindske spildet. De omhandler bl.a. præcis dosering, reduktion af engangsudstyr, genanvendelse af ubrugt propofol, korrekt affaldssortering samt mindre emballage. Hver metode kan implementeres enkeltvis eller kombineres, afhængigt af lokale behov og arbejds-gange. Metoderne er samlet i en rapport, som kan tilgås via dette [link](#).